

مالی راپورونہ (Financial Statements)
Ketabton.com
عالی مقامہ
لیکونکی: رفیع اللہ "سہر"

FACEBOOK.COM/RAFISAHAR33 WhatsApp: 0788751176

مالي راپورونه Financial Statements

شتمني، پورونه، د سهم لرونکو خپلنۍ پانگي، عوايد، مصارف، گټي او د محاسبې داسې نور عناصر په مختلفو راپورونو کې ځای پر ځای کيږي چې د دې راپورونو مجموعي ته مالي راپورونه وايي. يو کمپنۍ کولای شي چې مالي راپورونه د کال په اوږدو کې هر وخت برابر کړي، خو اکثره لوي کمپنيانې او کاروبارونه يې معمولاً هره مياشت، هر درې مياشتې او د کال په آخره کې ترتيبوي او له مختلفو لارو يې نشر ته سپاري ترڅو د محاسبوي مالي معلوماتو داخلي او بهرني کارونکي ورڅخه آگاه شي. د وخت لپاره يې هيڅ ډول قيودات شتون نه لري يعني ټول کاروبارونه او کمپنيانې چې هر ډول کلېزه (جنتري) يا مالي کال د ځان لپاره ټاکي پدې برخه کې له پوره آزادۍ څخه برخمن دي نو همدا يې علت دې چې په مختلفو هيوادونو کې د مختلفو کاروبارونو او توليدي کارخانو د مالي راپورونو د نشرولو وخت سره توپير لري خو په نړۍ کې اکثره لوي کمپنيانې او کاروبارونه خپل د کاروبار مالي راپورونه په کلني ډول (د کال په آخره کې) ترتيبوي او بيا يې نشر ته سپاري. د هر کاروبار لپاره څلور ډوله مالي راپورونه جوړيږي، يعني مالي راپورونه عموماً په څلور ډوله دي چې عبارت دي له:

- ✓ د گټې او تاوان راپور **Income Statement**
- ✓ د سهم لرونکو د ملکيت (خپلنۍ پانگي) راپور **Statement of Stockholder's Equity**
- ✓ بيلانس شېټ **Balance Sheet**
- ✓ د نغدي جريان راپور **Statement of Cash Flow**

لومړۍ: د گټې او تاوان راپور **Income Statement**

د مالي راپورونو له جملې څخه لومړنۍ راپور د گټې او تاوان راپور (**Income Statement**) دی. پدې راپور کې معمولاً د يو کاروباري بنسټ ټول عوايد او مصارف تر څيړنې لاندې نيول کيږي او دا راپور مونږ ته دا رابښايي چې نوموړې کمپنۍ په ياده مالي دوره کې گټه کړې او که تاوان نو ځکه دې راپور ته (**Profit and Loss Account**) هم وايي. د **Income Statement** په سرليک کې درې برخې شاملې دي چې عبارت دي له: **څوک، څه او کله**.

څوک: هدف ورڅخه د کمپنۍ يا کاروبار نوم (**Firm Name**) دی، د هر **Income Statement** په سرليک کې لومړۍ د اړونده تصدي يا کاروبار رسمي نوم ليکل کيږي مثلاً: فقير وهاب توليدي شرکت، الکوزی د غير الکولي مشروباتو کمپنۍ، د گوگل سهامې شرکت او داسې نور...

څه: له څه څخه هدف د مالي راپور نوم دی، يعني دغه مالي راپور چې جوړيږي دا کوم راپور دی، د گټې او تاوان راپور دی، بيلانس شېټ دی او که کوم بل مالي راپور دی.

کله: لدې برخې څخه هدف د نوموړي مالي راپور د ترتيب معمول نيټه دی، لکه څنگه چې مخکې هم ويل شوی هر کاروبار خپل مالي راپورونه په مختلفو وختونو کې ترتيبوي مثلاً بعضې يې په مياشتنۍ ډول، بعضې يې په ربع وار ډول (هر درې مياشتو کې) او بعضې يې په کلنۍ ډول ترتيبوي نو پدې برخه کې بايد د مالي راپور د ترتيب ټاکل شوي نيټه په گوته شي. خو د يادونې وړ ده چې د نړۍ هغه لويې کمپنيانې او تصدۍ چې په ميليونونه او ميليارډونه ډالر عوايد او مصارف لري د خپلو مالي راپورونو په سرليک

(Heading) کې څلورمه برخه هم شاملوي چې هغه د ارقامو او کرنسي په هکله وي، مثلاً پدې برخه کې داسې لیکل کېږي چې دغه ارقام په میلیونونه ډالره ده او که په میلیاردونه ډالره خو په یاد ولری چې کرنسي د کاروبار په خوښه لیکل کېږي لکه اکثره لوي کمپنۍ لکه **Apple** چې عواید یې په هر کرنسي وي خو دوي یې معادل ډالر لیکي همدارنګه د **Nestle** کمپنۍ په سویس فرانک، د **LEGO** کمپنۍ په ډنمارکي کرون او د **ADIDAS** کمپنۍ په یورو باندې خپل عواید او مصارف په **Income Statement** کې لیکي. د ګټې او تاوان راپور په متن کې درې مهم عناصر شامل دي چې عبارت دي له: عواید، مصارف او خالصه ګټه. لومړی د کاروبار که کوچنی وي او که لوي ټول عواید د عوایدو د عنوان لاندې لیکل کېږي بیا ټول مصارف د مصارفو د عنوان لاندې لیکل کېږي او په پای کې مجموعي مصارف له مجموعي عوایدو څخه تفریق کېږي. بیا له لاندې دوو حالاتو څخه یو حالت رامنځ ته کېږي:

Revenues > Expenses = Profit ○

یعني که د کاروبار عواید له مصارفو څخه زیات وي نو دا پدې معنی ده چې کاروبار په نوموړي مالي دوره کې ګټه کړیده.

Revenues < Expenses = Loss ○

دا پدې معنی ده چې د کاروبار عواید له مصارفو څخه کم دي. یعني کاروبار په نوموړي مالي دوره کې له تاوان سره مخ شوی او تاوان یې کړی دی.

که چیرې داسې یو حالت رامنځ ته شي چې د کاروبار عواید او مصارف سره مساوي شي نو ظاهراً خو داسې ښکاري چې کاروبار نه ګټه کړې او نه تاوان، خو له منطقي پلوه کاروبار تاوان کړی ځکه چې وخت یې ضایع شوی. په یاد ولری چې په **Income Statement** کې د مجموعي عوایدو او مجموعي مصارفو لاندې یوه کرښه ویستل کېږي او کله چې خالصه ګټه یا تاوان معلوم شي نو ورلاندې دوه کرښې ویستل کېږي.

XXX Group of Companies Income Statement For The Month Ended XXX 3X, 20XX	
Revenues	
• XXX Revenue	\$ XXX
• XXX Revenue	XXX
• XXX Revenue	<u>XXX</u>
Total Revenues	<u>\$ XXX</u>
Expenses	
• XXX Expenses	XXX
• XXX Expenses	XXX
• XXX Expenses	<u>XXX</u>
Total Expenses	<u>XXX</u>
Net Income/ Loss	<u>XXXX</u>

د عوایدو (Revenues) برخه کې لکه څنګه چې مخکې وویل شو ټول عواید که هغه د تولیداتو له فروشاتو څخه لاسته راغلي وي، که له خدماتو څخه لاسته راغلي وي او یا له کوم بل مدرک څخه لاسته راغلي وي لیکل کیږي، بیا ټول سره جمع کیږي او مجموعي عواید لیکل کیږي او ورلاندې یوه کرښه ویستل کیږي ترڅو لوستونکي پدې پوه شي دا مجموعي عواید دي. د مصارفو لپاره هم همدا ډول عمل کیږي او له هغې وروسته مجموعي مصارف له مجموعي عوایدو څخه منفي کیږي او کوم تفاوت چې د مجموعي عوایدو او مجموعي مصارفو ترمنځ واقع کیږي که علامه یې مثبت و نو دپته خالصه ګټه (Net Income) وایي او که علامه یې منفي راغی نو بیا هغې ته خالص تاوان (Net Loss) وایي.

اوس راځو عملاً د یو کمپنۍ ازماښتې بیلانس (Trial Balance) په پام کې نیسو او د ګټې او تاوان راپور ورته جوړوو او بیا په لاندې توګه عمل کوو:

Google Inc.

Adjusted Trial Balance

As of July 31 2021

Name of the account	L.F	Debit Balance	Credit Balance
Cash		\$ 13000	
Equipment		14000	
Supplies		500	
Accounts Receivable		2500	
Software		6000	
Salaries and Wages Expense		\$ 5000	
Rent Expense		2500	
Utilities Expense		1600	
Insurance Expense		300	
Advertising Expense		100	
Income Tax Expense		500	
Retained Earnings		2000	
Dividends			1000
Common Stock			\$ 10000
Sales			\$ 9000
Service Revenue			3000
Note Payable			20000
Account Payable			5000
Total		\$ 47000	\$ 47000

فکر وکړئ چې پورتنی آزمایښتي بیلانس له مخکې نه د محاسبینو له لوري د **گوگل سهامی شرکت** لپاره جوړ شوی دی او اوس مونږ غواړو د همدې آزمایښتي بیلانس (**Trial Balance**) د ارقامو په نظر کې نیولو سره د گوگل کمپنۍ لپاره قدم په قدم څلور ډوله مالي راپورونه جوړ کړو، نو راځو لومړی د گټې او تلوان راپور (**Income Statement**) جوړوو:

Google Inc. Income Statement For The Month Ended July 31, 2021		
Revenues		
• Sales Revenue	\$ 9000	
• Service Revenue	<u>3000</u>	
Total Revenues		<u>\$ 12000</u>
Expenses		
• Salaries and Wage Expenses	\$ 5000	
• Rent Expenses	2500	
• Utilities Expenses	1600	
• Insurance Expense	300	
• Advertising Expense	100	
• Income Tax Expense	<u>500</u>	
Total Expenses		<u>\$ 10000</u>
Net Income/ Loss		<u>\$ 2000</u>

نوت: دا د گټې او تلوان راپور (**Income Statement**) ترتولو ساده او اسانه فارمټ دی، خو تاسې کولای شئ چې په مختلفو کتابونو او انټرنیټ کې د نوموړي راپور لپاره مختلف فارمټونه پیدا او زده کړئ.

هر کله چې د گټې او تلوان راپور جوړوئ نو دېته مو پام وي چې د عوایدو لیست لومړی لیکل کيږي او هغه هم په ترتیب سره لومړی زیات ارقام لرونکی بیا کوچنی ارقام لرونکی په همدې ترتیب له پورته نه ښکته خواته باید ولیکل شي. په دوهم قدم کې مصارف لیکل کيږي او د لیکلو ترتیب یې هم بلکل د عوایدو په شان دی.

په پورته راپور کې تاسې ولیدل چې د گوگل کمپنۍ د جولای په میاشت کې مجموعي **12000 ډالره** عواید درلودل چې له دې جملې څخه **10000 ډالره** یې مصارف په بر کې نیسي، نو کله مو چې له مجموعي عوایدو څخه مجموعي مصارف تفریق کړل نو په ډاگه شوه چې د گوگل کمپنۍ د جولای په میاشت کې

2000 ډالره گټه کړې ده. اوس د کمپنۍ سهم لرونکي کولای شوي چې دغه گټه ټوله په خپلو منځو کې وویشي او یا هم یوه برخه یې وویشي. هغه اندازه گټه چې د کمپنۍ په شریکانو ویشل کیږي هغې ته توزیع شوې گټه (**Dividend**) وایي او هغه برخه یې چې د کاروبار د لا حمایه کولو لپاره پاتې کیږي هغې ته ناتوزیع شوې گټه (**Retained Earnings**) ویل کیږي. په پورتنۍ آزمایشي بیلانس کې که تاسې وگورئ د ناتوزیع شوې گټې (**Retained Earnings**) اندازه ذکر شوې ده چې **1000 ډالره** ده، خو د توزیع شوې گټې (**Dividend**) په هکله هیڅ هم نه دی لیکل شوی، په داسې حال کې چې د **Income Statement** مطابق کمپنۍ **2000 ډالره** گټه کړېده نو له دې څخه معلومیږي چې د کمپنۍ سهم لرونکي له مجموعي گټې څخه یوازې **1000 ډالره** یې په خپلو منځو کې ویشلي دي او باقي **1000 ډالره** یې بیرته په کاروبار کې د کاروبار د حمایه کولو (**Support**) لپاره اړینې دي. خو امکان لري چې په ځینو مثالونو کې په درکړل شوي آزمایشي بیلانس کې د ناتوزیع شوې گټې (**Retained Earnings**) او توزیع شوې گټې (**Dividends**) اندازه لیکل شوی وي نو پدې صورت کې د حل لاره دا ده چې د توزیع شوې گټې (**Dividends**) مجموعه د توزیع شوې گټې (**Retained Earnings**) له مجموعي څخه تفریق کړئ. او حاصل یې چې هرڅومره راغی نو دېته **Ending Retained Earnings** وایي او بیا د راتلونکي دورې لپاره د **Beginning Retained Earnings** په نوم یادېږي.

په پورته راپور کې چې تاسې کوم **2000 ډالره** گټه گورئ په اکثره حالاتو کې دا پدې معنی هم نده چې کمپنۍ د جولای میاشت کې په فزیکي ډول د **2000 ډالرو** په اندازه نغده لاسته راوړې ده، ځکه کیدای شي چې یو شمیر اجناس یا تولیدات چې د جولای په میاشت کې پر مشتریانو (**Customers**) پلورل شوی وي قیمت یې په آگوست میاشت کې تادیه شي یا دوه درې میاشتې وروسته یې قیمت تادیه شوی وي او مصارف هم په همدې شکل درقیاس کړئ، خو دغه **2000 ډالره** گټه کول په یو میاشت کې د ګوکل کمپنۍ په بڼه والي باندې دلالت کوي.

دوهم: د سهم لرونکو د ملکیت (خپلنۍ پانګې) راپور **Statement of Stockholder's Equity**

دغه راپور ته په ملکیتونو کې د تغیراتو راپور هم وایي او د محاسبوي دوران د څلورو مالي راپورونو له جملې څخه دوهم راپور دی. دغه راپور مونږ ته دا رښایي چې د یوې مالي دورې له پیل څخه ترپایه پورې د سهم لرونکو یا د کمپنۍ د مالک د ملکیت (خپلنۍ پانګې) په ارزښت کې څومره تغیرات رامنځته شوی دی یا په بل عبارت دا یو مالي راپور دی چې یو کمپنۍ یې د خپل بیلانس شپېت دیوې برخې په توګه نشروي. دا راپور مونږ ته د یو کمپنۍ د سهم لرونکو د سهمونو د ارزښت ښودنه کوي او د هر سهم په ارزښت کې تغیرات په ګوته کوي. دغه راپور مونږ ته ټول هغه حسابونه (**Accounts**) هم ښایي کوم چې د سهم لرونکو د ملکیت د پای ارزښت متاثره کوي لکه عمومي اسهام، خالصه گټه، پانګه، توزیع شوې گټه او داسې نور...

د دې لپاره چې پدې راپور پوره پوه شئ نو تاسې بايد د يو شمير اصطلاحاتو په اړه معلومات ولرئ چې عبارت دی له :

❖ **سهم Share**

هغه سند ته ويل کيږي چې د هغې په ترلاسه کولو سره يو شخص د سهامې شرکت سره په گټه او تاوان کې شريک کيږي د سهامې شرکت د تأسيس کيدو په وخت کې د ټولو سهمونو شمير او د هر سهم اسمي قيمت معلوم وي چې په مالي بازار کې د خرڅلاو په نتيجه کې سهامې شرکت پيسې لاسته راوړي. معمولاً سهامې شرکتونه چې کله وغواړي پيسې لاسته راوړي نو دوي اسهام (Shares) بازار ته د خرڅلاو لپاره وړاندې کوي چې دپته **Common stock or Unit of ownership** هم وايي، يعني ددې اسنادو په اخيستلو سره يو شخص د سهامې شرکت شريک (مالک) گرځي.

❖ **امتيازي اسهام Preferred stock**

دا د سهامې شرکت هغه اسهام دي چې سهامې شرکت يې د پانگې د ترلاسه کولو لپاره نشر ته سپاري او هر هغه څوک چې پدې ډول اسهامو کې پانگه اچوونه کوي هغه د سهامې شرکت شريک (مالک) گرځي دا اسهام د **Common stock** په نسبت قيمته دي او گټې يې هم د **Common stock** په نسبت زيات دي. مثلاً کله چې کاروبار گټه کوي نو تر ټولو لومړی د **Preferred stock** لرونکي ته خپله برخه ورکول کيږي همدارنگه نورې گټې هم لري.

❖ **Additional Paid in Capital (APIC)**

APIC د هر سهم د اصلي قيمت او د بازار د قيمت ترمنځ تفاوت ته ويل کيږي. يعني د سهم د هغه قيمت چې پانگوال ورته آماده دي چې تاديه يې کړي او د اصلي قيمت تفاوت ته **APIC** ويل کيږي.

❖ **خالصه گټه Net Income**

دغه برخه مخکې هم په **Income Statement** کې تشرېح شوی دی يعني کله چې عوايد له مصارفو څخه زيات وي نو دپته خالصه گټه ويل کيږي.

❖ **تاوان Loss**

هر کله چې عوايد له مصارفو څخه کم شو يعني مصارف زيات شو نو پدې حالت کې کاروبار له تاوان سره مخ کيږي.

د دې ترڅنگ يو شمير نور اصطلاحات هم موجود دي چې تاسې کولای شئ چې په مختلفو کتابونو او انټرنېټ کې يې پيدا او زده کړئ.

د Stockholder's Equity راپور فارمټ

XXX Company Statement of Stockholder's Equity For The Month Ended XXX 3X 20XX

	Common Stock	Retained Earning	Other Income	Total
Balance (Month) 3X	\$ XXX	\$ XXX	\$ XXX	\$ XXX
Net Income for (Month)		XXX		XXX
Common Stock Issued	XXX			XXX
Balance For (Month) 3X	<u>\$ XXX</u>	<u>\$ XXX</u>	<u>\$ XXX</u>	<u>\$ XXX</u>

زيات وپوهيرئ: لکه څنگه چې تاسې گورئ پورتنی فارمټ د گوگل کمپنی د مثال لپاره دی خو کيدای شي چې په ځينو نورو مثالونو کې يو شمير نورې برخې هم ولري لکه د **Treasury** ، **Dividends** ، **APIC** او داسې نور... په هغې صورت کې مونږ په لاندې توگه بيا عمل کوو:

Common stock + Preferred stock + APIC + Retained Earnings – Dividends – Treasury stock or repurchase of stock = Stockholder's Equity

اوس د گوگل کمپنی هماغه پخوانی آزمایښتي بیلانس (**Trial Balance**) او د گټې او توان راپور په نظر کې نیسو او د نوموړي کاروبار لپاره د **Stockholder's Equity** راپور جوړوو او په لاندې توگه عمل کوو:

Google Inc.
Statement of Stockholder's Equity
For The Month Ended July 31

	Common Stock	Retained Earning	Other Income	Total
Balance (June) 30	\$ 0	\$ 0	\$ 0	\$ 0
Net Income for (July) 1 st		1000		1000
Common Stock Issued	10000			10000
Balance For (July) 31	<u>\$ 10000</u>	<u>\$ 1000</u>	<u>\$ 0</u>	<u>\$ 11000</u>

پورتنتی فارمېت د **Stockholder's Equity** راپور لپاره تر ټولو اسانه او ساده فارمېت دی خو تاسې کولای شئ چې په مختلفو کتابونو او انټرنېټ کې مختلف فارمټونه پیدا او زده کړئ:

درېم: بیلانس شېټ Balance Sheet

هغه مالي راپور دی چې د یوې مالي دورې په پای کې د یو کاروبار یا تصدې مالي حالت مونږ ته بیانوي او دې راپور ته **Statement of Financial Position** هم وایي. د بیلانس شېټ راپور د جوړولو هدف په یو معلومه دوره کې د کاروبار د شتمنیو، قرضونو او د مالکینو یا سهم لرونکو د پانګو د اندازو معلومول دی. د تیر په څیر بیا د بیلانس شېټ راپور سرلیک درې برخې لري چې عبارت دي: **څوک، څه او کله** چې دا برخه پخوا تشریح شوی دی او فکر نه کوم چې بیا ځلي تشریح ته یې ضرورت وي.

په متن کې يې هم درې برخې شاملې دي چې عبارت دي له: شتمنۍ، قرضونه (د کمپنۍ د شتمنيو په مقابل کې د بهرنیو اشخاصو ادعاوې) او د کمپنۍ د مالک يا سهم لرونکو د سهم ارزښتونه (خپلې پانگې).

○ **شتمني Assets:** د شتمنيو په برخه کې لومړۍ جاري او بيا ثابتې شتمنۍ په ترتيب سره له پورته نه ښکته خوا ته ليکل کيږي، يعنې کوم شتمني چې ارزښت يې زيات ارقام لري هغه لومړۍ، کم ارقامو والا دوهم او په همدې شکل ټول ليکل کيږي او بيا ټول ارقام سره جمع کيږي او مجموعه يې ليکل کيږي او ورلاندې دوه کرښې ويستل کيږي.

○ **پورونه Liabilities:**

د پورونو نه اصلي هدف د کمپنۍ يا کاروبار د شتمنيو په مقابل کې د بهرنیو اشخاصو ادعا (Claim) ده. د محاسبې هغه مساوات ($Assets = Liabilities + Owner equities$) چې په ابتدا کې د محاسبې په درسونو کې تدريس کيږي هغه مساوات دلته په بيلانس شپټ کې بايد صدق وکړي يعنې د شتمنيو مجموعه چې څومره راځي هغه بايد د خپلې پانگې او قرضونو له مجموعې سره مساوي شي. پورتنۍ مساوات ته د بيلانس شپټ مساوات هم وايي. پدې برخه کې ټول پورونه په ترتيب سره د پورته نه ښکته خوا ته ليکل کيږي او بيا ټول سره جمع کيږي او مجموعه يې ليکل کيږي.

○ **خپلې پانگه يا د سهم لرونکو د سهم ارزښت Stockholder's Equity**

پدې برخه کې په يواځيني ملکيت کاروبار کې د مالک ټوله خپلې پانگه ليکل کيږي، په شراکت کاروبار کې د شريکانو د خپلې پانگې مجموعه ليکل کيږي او په سهامي شرکتونو يا کمپنيانو کې د سهم لرونکو د سهمونو مجموعې او موجوده ارزښت ليکل کيږي او بيا ناتوزيع شوې گټه يا **Retained Earnings** ورسره جمع کيږي. اسهام بيلابيل ډولونه لري چې هر يو يې د ارزښت او امتيازاتو له پلوه سره توپير لري خو مونږ هغې بحث ته نه ځو ځکه چې هغه جدا موضوع ده او ډيره تشرېح غواړي. خو لکه څنگه چې تاسې ته پته ده په پورتنۍ آزماینښتي بيلانس کې د **Common Stock** ذکر شوی نو راځو لنډ بحث پرې کوو:

Common Stock هم د ونډې اسهام دي چې په سهامي شرکت کې ددې سند لرونکي د ملکيت حالت ښايي. دې اسنادو ته **Unit of Ownership** هم وايي او په **UK** يا برتانيا کې ورته **Ordinary Shares** وايي او يو شمير خصوصيات يې په لاندې ډول دي:

✓ ددې سند لرونکي کولای شي چې د رئيس په ټاکلو کې رایه وکړي يا خپل ځان د کمپنۍ رياست ته کانديد کړي.

✓ ددې سند لرونکي د خپلې ونډې په اندازه د پور د ادا کولو مسؤليت لري.

✓ ددې سند لرونکي حق لري چې توزيع شوې گټه لاسته راوړي خو دا گټه به ثابت نه وي ځکه چې د کاروبار گټه ثابت نه دی، ممکن په يوه دوره کې کاروبار ډيره گټه وکړي، په بله دوره کې کمه گټه وکړي او يا هم کيدای شي په يوه دوره کې تاوان وکړي.

✓ ددې سند لرونکي کولای شي چې خپل ونډه په بل چا وپلوري.

کله چې په بیلانس شیت راپور کې د شتمنیو مجموعه معلومه شوه بیا د پورونه مجموعه معلومو او ورپسې د کاروبار د پانګې مجموعه معلومو. په یاد ولری چې د شتمنیو مجموعه باید د پورونو او پانګې له مجموعې سره مساوي شي یعنې د پورونو او پانګې مجموعې بیا سره جمع کیري او کوم حاصل چې لاسته راځي هغه باید د شتمنیو له مجموعې سره مساوي شي ترڅو د محاسبې لاندینۍ مساوات صدق وکړي.

$$\text{Assets} = \text{Liability} + \text{Stockholder's Equity}$$

د بیلانس شیت راپور فارمېټ

XXX Company Balance sheet For The Month Ended XXX 3X 20XX		
Assets		
Current Assets:		
▪ XXX	\$ XXX	
▪ XXX	XXX	
▪ XXX	XXX	
(n) XXX	<u>XXX</u>	
Total Current Assets	\$ <u>XXXX</u>	
Fixed Assets:		
▪ XXX	\$ XXX	
▪ XXX	XXX	
▪ XXX	XXX	
(n) XXX	XXX	
Total Fixed Assets	\$ <u>XXXX</u>	
Total Assets		<u>\$ XXXX</u>
Liabilities		
▪ XXX	\$ XXX	
▪ XXX	XXX	
▪ XXX	XXX	
(n) XXX	<u>XXX</u>	
Total Liabilities	\$ <u>XXXX</u>	
Stockholder's Equity		
▪ XXX	\$ XXX	
▪ XXX	XXX	
▪ XXX	XXX	
(n) XXX	<u>XXX</u>	
Total Stockholder's Equity	\$ <u>XXXX</u>	
Total Stockholder's Equities & Liabilities		<u>\$ XXXX</u>

اوس راځو د گوگل کمپنی هماغه آزمایښتي بیلانس په نظر کې نیسو او د بیلانس شیت راپور ورته جوړوو. د دې لپاره چې کار آسانه شي د همغې آزمایښتي بیلانس یو کاپي دلته راوړو او په لاندې توګه عمل کوو:

Google Inc.

Adjusted Trial Balance

As of July 31 2021

Name of the account	L.F	Debit Balance	Credit Balance
Cash		\$ 13000	
Equipment		14000	
Supplies		500	
Accounts Receivable		2500	
Software		6000	
Salaries and Wages Expense		\$ 5000	
Rent Expense		2500	
Utilities Expense		1600	
Insurance Expense		300	
Advertising Expense		100	
Income Tax Expense		500	
Retained Earnings		2000	
Common Stock			\$ 10000
Dividends			1000
Sales			\$ 9000
Service Revenue			3000
Note Payable			20000
Account Payable			5000
Total		\$ 48000	\$ 48000

هغه حسابونه چې په **Income Statement** پورې مربوط وو هغه مو هلته انتقال کړی اوس راځو هغه حسابونه (**Accounts**) چې په بیلانس شیت پورې مربوط دی د بیلانس شیت راپور ته یې انتقالوو.

Google Inc.
Balance sheet
For The Month Ended July 31 2021

Assets**Current Assets:**

▪	Cash	\$ 13000
▪	Accounts Receivable	2500
▪	Supplies	500
▪	Software	<u>6000</u>

Total Current Assets \$ 22000

Fixed Assets:

▪	Equipment	\$ <u>14000</u>
---	-----------	-----------------

Total Fixed Assets \$ 14000

Total Assets

\$ 36000

Liabilities

▪	Accounts Payable	\$ 5000
▪	Note Payable	<u>20000</u>

Total Liabilities \$ 25000

Stockholder's Equity

▪	Common Stock	\$ 10000
Add	Retained Earnings	2000
Less	Dividends	1000

Total Stockholder's Equity \$ 11000

Total Stockholder's Equities & Liabilities

\$ 36000

Assets	=	Liabilities	+	Stockholders' Equity
\$36,000	=	\$25,000	+	\$11,000

تاسې وليدل چې په پورته بيلانس شپېت کې د محاسبې مساوات صدق کړی، يعنې د شتمنيو مجموعه چې **36000 ډالره** دی د پورونو او پانگې له مجموعې سره چې **36000 ډالره** کيږي مساوي دی.

پورتنۍ فارمېت د بيلانس شپېت لپاره ترټولو ساده او آسانه فارمېت دی، خو تاسې کولای شئ چې د محاسبې په بيلابيلو کتابونو او انټرنېت کې د بيلانس شپېت لپاره مختلف فارمټونه پيدا او زده کړئ.

څلورم: د نغدي جريان راپور Cash Flow Statement

نغده په يو کاروبار کې ډير مهم رول لري مثلاً کله چې يو شخص کاروبار شروع کوي نو په اول سر کې ځيني لومړني مصارف سرته رسوي لکه د يو کاروبار قانوني کول، د کاروبار لپاره ماشينري يا سامان آلات اخيستل، همدارنگه د توليداتو او خدماتو د سرته رسولو لپاره د خامو موادو اخيستل او د کارگرو استخدامول او داسې نور... چې ددې ټولو مصارفو تاديه يو اندازه نغدو پيسو ته اړتيا لري.

د نغدي جريان راپور يو مالي راپور دی او مونږ ته دا رابښايي چې څنگه يو کمپنۍ د يو مالي دورې په جريان کې نغدي پيسې ترلاسه کوي او څنگه يې په مصرف رسوي. يعنې دا راپور مونږ ته د يو مالي دورې په جريان کې د نغدو راټگ (**Cash inflow**) او بېرته تگ (**Cash outflow**) بڼايي. **Cash Inflow** ته **Cash Receipt** او **Cash outflow** ته **Cash Payment** هم وايي. دلته د **Cash** نه هدف نغده او يا د نغدو معادل دی. د نغدي جريان په يو کاروبار کې په دريو کټگوريو کې صورت نيسي چې عبارت دي له:

❖ Cash flow from operating activities (CFOA):

دلته په عملياتي چارو کې د نغدي جريان څيرل کيږي يعنې په **Income Statement** کې چې کوم عناصر شتون لري (عواید او مصارف) په هغې کې د نغدي جريان بنودل کيږي او په لنډه توگه يې داسې ويلي شو چې عواید (**Cash inflow**) دی او مصارف (**Cash outflow**) دی. مثلاً که چيرې کاروبار کومې ادارې يا شخص ته خدمات سرته رسولي وي او له هغې څخه يې عواید لاسته راوړي وي نو دا د کاروبار لپاره (**Cash inflow from operating activity**) ده خو که چيرې کاروبار د خپلو فعاليتونو لپاره مصارف سرته رسولي وي لکه د برق بيل، د تعمير کرايه، د کارگرو مزد او داسې نور... نو دا د کاروبار لپاره (**Cash outflow from operating activity**) ده.

❖ Cash flow from investing activities (CFIA):

په دې برخه کې د محاسبې د مساواتو چپ طرف يعنې په شتمنيو کې د نغدي جريان څيرل کيږي. که چيرې کاروبار يو پايه کمپيوټر په نغدو خرڅ کړي نو کاروبار ته نغدي پيسې په لاس ورځي نو دا د کاروبار لپاره (**Cash inflow from investing activity**) ده خو که چيرې کاروبار يو پايه کمپيوټر يا موټر واخلې نو کاروبار پيسې مصرفوي چې دا د کاروبار لپاره (**Cash outflow from investing activity**) ده.

❖ Cash flow from financing activity (CFFA):

پدې برخه کې د محاسبې د مساواتو بني طرف ته پروت عناصرو (**Owner equity, liability**) کې د نغدي جريان څيرل کيږي. مثلاً که د کاروبار په جريان کې د کاروبار مالک نور پانگه کاروبار ته راوړي نو دېته (**Cash inflow from financing activity**) وايي خو که چيرې د کاروبار کوم شريک (سهم لرونکی) د کاروبار څخه خپل سهم واخلې او ووايي چې نور نه غواړي چې شراکت مخ ته بوځي نو دېته (**Cash outflow from financing activity**) وايي. اوس تاسې بايد پدې پوه شئ چې کوم ترانزکشن يا کوم راکړه ورکړه د پورته کټگوريو څخه په کوم يو پورې اړه لري.

د نغدي جريان راپور د جوړولو اهداف

- په کاروبار کې د نغدو پیسو د حالت تحلیل
- د نغدو پیسو لپاره لنډ مهاله پلان گذاري او مدیریت
- د نقدیت ارزیابي
- د مختلفو فعالیتونو څخه د نغدي د جريان تحلیل
- د پالیسیو په جوړولو کې له مونږ سره مرسته کوي.

د نغدي جريان راپور فارمټ

XXX Company
Statement of Cash Flow
For The Month Ended XXX 3X 20XX

Particulars	Amount	Amount
Cash flow from operating activity:		
Cash receipts	\$ XXXX	
Cash Payment	(XXXX)	
Cash from operations before tax	(XXXX)	
Net cash generated from operating activities		\$ XXXX
Cash flow from investing activity:		
Cash receipts	\$ XXXX	
Cash Payment	(XXXX)	
Net cash used in investing activities		\$ XXXX
Cash flow from financing activity:		
Cash receipts	\$ XXXX	
Cash payment	(XXXX)	
Net cash used in financing activities		\$ XXXX
Net increase/decrease in cash and cash equivalent		\$ XXXX

اوس راځو د گوگل کمپنی آزماینځي بیلانس او پورتنی درې مالی راپورونه په نظر کې نیسو او د هغی لپاره د نغدي جريان راپور **Statement of Cash Flow** جوړوو او په لاندې توگه عمل کوو:

Google Inc.
Statement of Cash Flow
For The Month Ended July 31 2021

Particulars	Amount	Amount
Cash flow from operating activity:		
Cash received from customers	\$ 9500	
Cash Paid to employees and suppliers	<u>(5500)</u>	
Net cash generated from operating activities		<u>\$ 4000</u>
Cash flow from investing activity:		
Cash received from investing activities	<u>\$ 0</u>	
Cash used to buy equipment and software	<u>(20000)</u>	
Net cash used in investing activities		<u>\$ (20000)</u>
Cash flow from financing activity:		
Cash received from stock issuance	\$ 10000	
Cash dividends paid to stockholders	(1000)	
Cash borrowed from bank	<u>20000</u>	
Net cash used in financing activities		<u>\$ 29000</u>
Change in Cash		<u>\$ 13000</u>
Beginning Cash July 1 2021		0
Ending Cash July 31 2021		<u>\$ 13000</u>

Ending Cash: \$ 4000 - \$ 20000 + \$ 29000 = \$ 13000

مأخذونه

1. سهر، رفيع الله/ آسانه مالي محاسبه/ 2021

2. Philips, Libby & LIBBY/ Fundamentals of Financial Accounting/Fifth Edition/ McGraw-Hill Education
3. My Accounting Course (<https://www.myaccountingcourse.com/accounting-basics>)
4. Google and Different Websites

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library